

Motion till riksdagen

2006/07:Kr201

av **Birgitta Sellén och Kenneth Johansson (c)**

Filmarkivet i Grängesberg

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att intensifiera arbetet med att utveckla arkiveringen av film vid Filmarkivet i Grängesberg.

Motivering

För att rädda den svenska smalfilmen inför framtiden beslöt regeringen 2002 att starta en räddningsaktion genom att etablera ett nationellt filmarkiv i Grängesberg, detta efter att en statlig utredning (SOU 1998:41) föreslagit en satsning på ett centrum för dokumentär film.

Lokaliseringen till Grängesberg motiveras regionalpolitiskt. Gruvan lades ner i början av 1990-talet och arbetslösheten på orten var hög. De nya arbetstillfällena på arkivet (det aviserades ca 20 arbetstillfällen) sågs som ett första steg mot att etablera ett nytt slags verksamhet på orten.

För att göra även den dokumentärfilm tillgänglig, som inte längre skyddas av upphovsrätt, dvs. äldre än 70 år, beslöts att dessa filmer skulle förvaras, brukas och tillgängliggöras i arkiv i Grängesberg. Filmer som är aktuella för räddningsaktionen är i första hand dokumenterande (icke fiktiv) smalfilm på 8 mm, 9,5 mm och 16 mm. Det handlar om filmer som är ett värdefullt kulturarv som är tänkt att bevaras och som ger ovärderlig kunskap om vårt förra sekel. Filmerna finns idag hos museer, föreningar, kommuner, företag och även hos privatpersoner. Filmer som visar hur vårt samhälle utvecklades under 1900-talet.

Uppdraget som arkivet bl.a. har fått är att

- ? samla in kulturhistoriskt intressanta filmer
- ? bevara och vårda filmerna
- ? rädda filmerna från kemiska och mekaniska hot
- ? kopiera filmerna för att underlätta visningar

Fel! Okänt namn på

Ursprungligen talades det om att även filmer från SVT och Svenska Filmarkivet, dvs. även 35 millimetersfilmer, skulle bevaras i Grängesberg. På grund av att Filmarkivet inte fått de resurser som det behöver så har detta inte varit möjligt hittills. Behovet av att bevara filmer är oändligt mycket större än vad som kan genomföras med de knappa resurser som regeringen ger till Grängesberg. Det utlovades många miljoner av dåvarande kulturminister Marita Ulvskog, och med de pengar som man planerade för skulle ca 20 personer kunna anställas. Det är långt kvar till det antalet idag eftersom de utlovade pengarna uteblivit. Visserligen har Filmarkivet nu fått två nya tjänster under två år, men det är inte tillräckligt. Idag får man 5 miljoner kronor per år, men det skulle behövas minst det dubbla för att man ska kunna ta hand om alla de filmer som skickats in till Filmarkivet.

Jämför man det med andra länder så är det en droppe i havet. I Norge (Mo i Rana) satsar staten många miljoner och de har ett arkiv med nya och bra tekniska apparater, medan Sverige bara arbetar med gamla apparater.

Väldigt många filmer har skickats till Grängesberg, men på grund av att det är underbemannat så hinner man inte scanna alla filmer utan koncentrerar sig på de filmer där ägarna berättat vad de ska använda dem till. Det innebär att de som skickat filmer bara för att få dem bevarade får vänta länge innan de ev. får tillbaka en kopia av sin film. Detta är inte acceptabelt. Enligt uppgift finns det ca 100 miljoner meter film som ska bevaras och det kommer att det behövas många personer för att klara av detta.

Motiv för ökade insatser

Filmerna i arkivet i Grängesberg skildrar livet och utvecklingen i Sverige under stor del av 1900-talet. Detta slags film har hittills inte använts som historiskt källmaterial och även i mycket liten utsträckning i andra sammanhang.

Det finns många skäl till ökade satsningar på Filmarkivet i Grängesberg, bl.a:

- ? genom Filmarkivet i Grängesberg har delvis ny arkivverksamhet etablerats i Sverige
- ? intresset att lämna film till arkivet är stort och överstiger arkivets nuvarande resurser
- ? originalfilmer som lämnas till arkivet bevaras för framtiden och genom att de digitaliseras görs filmerna tillgängliga
- ? filmer i arkivet kan utgöra källmaterial för forskning
- ? nya arbetstillfällen kan skapas på en ort som drabbats av industrinedläggelse och därmed förlorat arbetsplatser.

Anslaget till arkivet har varit oförändrat sedan det inrättades och inte byggts ut enligt de intentioner som angavs inledningsvis. Idag dokumenteras mer och mer av olika aktiviteter i samhället och behovet av att arkivera dessa kommer att öka. Av den anledningen anser vi att det finns ett behov av att intensifiera

Fel! Okänt namn på

arbetet med att utveckla arkiveringen av film vid Filmarkivet i Grängesberg för att tillgängliggöra historiskt källmaterial för framtida bruk. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 18 oktober 2006

Birgitta Sellén (c)

Kenneth Johansson (c)